

* ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΑ * ΘΕΜΑΤΑ *

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΥΦ' ΕΝΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΩΝ

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν Ἑκκλησιολογικῶν Θεμάτων παρακολοῦθήσαμε τὴν μελέτην «Περὶ τοῦ κύρους τῆς ὑφ' ἑνὸς χειροτονίας». Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται γνωματεύσεις καὶ ἀποφάνσεις ἐδικῶν καὶ Κανονολόγων προκύπτει ἀδιάστως, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης ἡ ὑφ' ἑνὸς χειροτονία εἶναι οὐχὶ ἀπλῶς ἐπιτρεπτέα, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖα καὶ ἐπιβεβλημένη, καὶ πράξις ἐκκλησιαστικῆς ὑπευθυνότητος.

Παρά τὸ γεγονὸς ὅμως, ὅτι τὸ ζήτημα ἦτο λελυμένον, οἱ ὁπαδοὶ τοῦ πρώην Φλωρίνης δὲν ἠθέλησαν νὰ πειθοῦν τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλὰ παρήμεναι καὶ συνεχίζον νὰ παραμένουν εἰς τὸ σχίσμα τὸ ὁποῖον ἐδημοσίωγησε ὁ πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος ἐν ἔτει 1937 ἀρνήθεις τὴν Ὁρθόδοξον Ὁμολογίαν Ἑκκλησιολογίαν τῆς Ἐκκλησίας τῶν ΓΟΧ ἣν ἀπεδέχθη καὶ διεκήρυξε καὶ Συνδικῶς ἐν ἔτει 1935.

Ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ἀγιορεῖται ζηλωταὶ Πατέρες ἀνέλαβον τὸν ἀγῶνα συντάξεως δευτέρας πραγματείας, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς Ἀθήνας ἐν ἔτει 1958 ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡ Πραγματικὴ Ἀλήθεια περὶ τοῦ κύρους τῆς χειροτονίας Ἐπισκόπου ὑφ' ἑνὸς Ἐπισκόπου καὶ περὶ τοῦ σχίσματος τῶν ἐν Ἑλλάδι παλαιοημερολογιτῶν».

Τὴν πραγματείαν αὐτὴν λόγῳ τῆς σπουδαιότητός της δημοσιεύομεν εἰς τὴν συνέχειαν τῶν Ἑκκλησιολογικῶν Θεμάτων.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Μεταξύ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν τῆς Ἑλλάδος, ὑφίσταται ἀπὸ 20-ετίας περίπου Σχίσμα, ἐκ διαφόρων αἰτιῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ ἀπὸ 10ετίας ἤδη διαφωνία αὐτῶν, περὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς χειροτονίας Ἐπισκόπου ὑφ' ἑνὸς Ἐπισκόπου.

Ἐκάτερα τὰ διαφωνοῦντα πρὸς ἄλληλα μέρη, ἔγραψαν, ἐδημοσίευσαν καὶ ἐκήρυξαν, σχετικῶς, πολλὰ καὶ διάφορα. Ὑποστηρίζοντες, οἱ μὲν περὶ τὸν πρ. Βρεσθένης Ματθαῖον, ὁ ὁποῖος ἐχειροτόνησε μόνος Ἐπίσκοπον, ὅτι ἡ χειροτονία αὕτη, εἶναι κανονικῶς ἔγκυρος, ἐνιοι δὲ ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πρ. Φλωρίνης Χρυσόστομου, ὅτι εἶναι αὕτη ἄκυρος, ὡς παρὰ κανόνας γενομένη.

Σημειωτέον ὅτι, ὁ πρώην Φλωρίνης, ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως καὶ ἐμπράκτως, τὸ ἔγκυρον τῆς χειροτονίας ταύτης, ὡς θ' ἀποδείξωμεν κατωτέρω.

Ἐχοντες ὅθεν ὑπ' ὧσιν τὰ διάφορα ἐν προκειμένῳ ἐπιχειρήματα ἀμφοτέρων τῶν διισταμένων τούτων παρατάξεων, τὰ διατυπωθέντα ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ περιοδικὰ των, καὶ εἰς τινὰ φυλλάδια, προβαίνομεν κατωτέρω, ὅλως ἀμερολήπτως, εἰς τὸν ἔλεγχον, τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀνάλυσιν αὐτῶν, πρὸς ἐξακρίβωσιν, διασφάλισιν καὶ ἀπόδειξιν, τῆς πραγματικῆς ἐκκλησια-

στικῆς ἀληθείας περὶ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα, κατὰ τὸ ἀκραιφνές πνεῦμα τῶν Ἱερῶν Κανόνων, καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως.

Ἐπικαλούμεθα δέ ἐπὶ αὐτῶν, τὴν δέουσαν προσοχὴν καὶ ἀμερόληπτον κρίσιν, παντός ΓΟΧ ἐμπορουμένου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἡμεῖς πνεύματος τῆς ἀκραιφνοῦς ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας καὶ Ὁρθοδοξίας, πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος, πρὸς ἄρσιν τοῦ ἐπὶ τόσα ἔτη δυστυχῶς ἐμφιλοχωροῦντος εἰς τὰς τάξεις τῶν Ὁρθοδόξων Παλαιοημερολογιτῶν ὀλεθρίου Σχίσματος.

Ἰδιαιτέρως ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τῶν συντακτῶν καὶ ἐκδοτῶν τῆς γνωστῆς περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἐξασελίδου περίπου πραγματείας, τῆς τιτλοφορουμένης: «Χειροτονία Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου», καὶ ὑπογεγραμμένης ἀνωνύμως: «Οἱ ἀσκηταὶ καὶ ἐρημίται τοῦ Ἀγ. Ὁρους». Ἀφ' ἐνός διότι οἱ ἀγαπητοὶ οὗτοι «ἀσκηταὶ καὶ ἐρημίται» ἐν τῇ υπερβάλλουσῃ ὡς φαίνεται ἀσκήσει αὐτῶν, δὲν ἔσχον τὸν δέοντα καιρὸν, καὶ δὲν ἔδωσαν συνεπῶς τὴν ὀφειλομένην προσοχὴν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐν λόγῳ θέματος, κρίναντες περὶ αὐτοῦ ἐπιπολαίως, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, καὶ οὐχὶ κατὰ βάθος, κατὰ τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἀφ' ἐτέρου, διότι ἐν Ἀγίῳ Ὁρει, ὑπάρχουσι πληθὴ ἀσκητῶν καὶ ἐρημιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποδοκιμάζουσιν ὡς ξένην, καὶ ἀλλοτριαν, καὶ πεπλανημένην, καὶ κακόδοxon, τὴν ὡς ἄνω πραγματείαν, καὶ διαμαρτύρονται διὰ τὴν κακόβουλον ἀνωνυμότητα αὐτῆς, δι' ἧς ἀποδίδεται ψευδῶς ἡ συγγραφή καὶ ἔκδοσις αὐτῆς, εἰς πάντας τοὺς ἀσκητάς καὶ ἐρημίτας τοῦ Ἀγίου Ὁρους, ἐνῷ εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὅτι συγγραφεὺς καὶ ἐκδότης αὐτῆς εἶναι, εἰς καὶ μόνος, ἀσκητῆς καὶ ἐρημίτης, — ὁ Καυσοκαλυβίτης Μοναχὸς πατὴρ Ἀντώνιος Μουστάκας. Ἄς προσέξωσιν ἐν προκειμένῳ καὶ οἱ Ἀρχιμανδρίται Ἀκάκιος Παπᾶς καὶ Χρυσόστομος Νασλίμης — καὶ τινες νεαροὶ «τῆς ἐνώσεως νέων», οἵτινες ἐξέδωκαν φυλλάδιὰ τινα ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν λόγῳ θέμα, διαστρέφοντες ὅτε μὲν ἐν ἀγνοίᾳ, ὅτε δὲ ἐν γνώσει, τὴν πραγματικὴν περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἐκκλησιαστικὴν ἀλήθειαν.

ΠΕΡΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΥΦ' ΕΝΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Πρὸς διασάφειν τοῦ θέματος τούτου, ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν τρία τινά: α) Ἐάν ὑπάρχωσιν Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, ὀρίζοντες τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου. β) Ἐάν — μὴ ὑπάρχοντος τοιοῦτου Ἱεροῦ Κανόνος, διὰ τὴν κατ' ἀκριβεῖαν χειροτονίαν ἐνός Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός τοιοῦτου — ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις κατ' οἰκονομίαν μία τοιαύτη χειροτονία λόγῳ κατεπειγούσης ἀνάγκης. Καὶ γ) Ἐάν ἔχῃ κῦρος μία τοιαύτη χειροτονία παρὰ Κανόνας γινομένη.

Κατὰ τοὺς Ἱ. Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἀναφερομένους περὶ χειροτονίας ἐπισκόπων — τὸν Α' Ἀποστολικόν, τὸν Δ' τῆς Α' Οἰκουμ. Συνόδου, τὸν Γ' τῆς Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου, τὸν ΙΘ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, τὸν Α' τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ δευτέρῳ συνελευθούσης Συνόδου, τὸν ΙΓ' καὶ ΝΗ' τῆς ἐν Κερθαγένῃ Συνόδου — οὐδεὶς τούτων ὀρίζει τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου. Ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς τούτων ἐπιβάλλει ρητὴν καθάίρεσιν εἰς τὸν χειροτονοῦμενον καὶ τὸν χειροτονοῦντα αὐτὸν παρὰ τὸν ἀκριβῆ ὁρισμὸν αὐτοῦ, προκειμένου μάλιστα περὶ ἀπολύτου καὶ κατεπειγούσης ἀνάγκης, ἥτις δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀκριβῆ τήρησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιβάλλει τὴν λογικὴν καὶ συνετὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, καθ' ἣν ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου δὲν δύναται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικανονικὴ

καί άντεκκλησιαστική, ώς άπαραιτήτου ούσης πρός έμπέδωσιν καί διόρθωσιν κακώς κειμένων εκκλησιαστικῶν πραγμάτων, πρός οίκοδομήν καί καταρτισμόν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, πρός ανάδειξιν καί άποκατάστασιν ποιμένων, εἰς ποιμνία άπολούμενα διά τό μή έχειν αὐτά ποιμένας.

**Ἡ πρός άλλήλους διαφορά τῶν περί χειροτονίας Ἐπισκόπων
Ἱ. Κανόνων, έπιτρέπει καί δικαιολογεῖ τήν λόγω έπιτακτικῆς
έπειγουσῆς ανάγκης χειροτονίαν Ἐπισκόπου ύφ' ενός Ἐπισκόπου**

Οἱ ώς άνω Ἱ. Κανόνες, διαφέρουσιν οἱ μέν πρός τούς δέ. "Αν δέ φαίνωνται πρός άλλήλους διαφωνοῦντες, δέν καταργοῦσιν ὁ εἰς τόν έτερον, οὔδ' επιβάλλουσιν, ώς εἶπομεν, ρητήν καθάίρεσιν εἰς τόν χειροτονοῦντα καί τόν χειροτονούμενον, έάν ἡ χειροτονία δέν γίνη κατά τόν ιδιαίτερον ὀρισμόν αὐτῶν.

Ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου υπό δύο Ἐπισκόπων, εἶναι μέν σύμφωνος κατά τόν Α' Ἀποστολικόν Κανόνα, δέν φαίνεται ὅμως σύμφωνος μέ τούς άλλους προαναφερθέντας Ἱ. Κανόνες, οἵτινες ὀρίζουσι ρητῶς, ὅτι πρέπει νά συγκεντρωθοῦν διά τήν έκλογήν καί χειροτονίαν Ἐπισκόπου πολλοί Ἐπίσκοποι, εἰ δυνατόν άπαντες οἱ ὑπάρχοντες Ἐπίσκοποι έκάστης έπαρχίας μετά τοῦ Μητροπολίτου των, ἡ οἱ πλείονες, ἡ εξαπαντος τρεῖς. Καί ἡ χειροτονία υπό τριῶν Ἐπισκόπων κατά τόν β' ὀρισμόν τοῦ Α' Ἀποστολικοῦ, τό Δ' τῆς Α', τόν Γ' τῆς Ζ', τόν ΣΤ' τῆς Σαρδικῆς, τόν ΙΒ' τῆς έν Λαοδικεία, τόν ΙΓ', τόν ΝΗ' καί τόν ΝΘ' τῆς Καρθαγένης, δέν συμφωνεῖ μέ τόν ΙΘ' τήν έν Ἀντιοχεία.

Δέν έπεται ὅμως έκ τούτου, ὅτι ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου κατά τούς Ἱεροῦς ταύτους Κανόνες, δέν έχει ισχύν καί κύρος, έπειδή δέν συμφωνεῖ πρός τόν έν λόγω Ἱ. Κανόνα.

Αἱ Ἱεραῖ Σύνοδοι, αἱ έκδοῦσαι τούς ώς άνω Ἱεροῦς Κανόνες, εἶχον ἴδια ύπ' ὧσιν των τήν τότε εκκλησιαστικήν κατάστασιν, διά τήν διευθέτησιν καί βελτίωσιν τῆς ὁποίας έξέθεντο αὐτούς. Διό καί ὁ Ἱερός Νικόδημος λέγει περί τοῦ ΝΗ' τῆς έν Καρθαγένῃ, ὅτι οὗτος «οὐκ έναντιούμενος τῷ α' Ἀποστολικῷ, αλλά διά τό έν τοῖς καιροῖς εκείνοις ὄν περισσότερον πλῆθος Ἐπισκόπων, ἡ έν τοῖς τῶν Ἀποστόλων καιροῖς, έν οἷς ἦν καί ἡ ανάγκη τοῦ διωγμοῦ» (Υπόσημ. (3) εἰς τήν έρμ. καί συμφ. τοῦ α' Ἀποστολικοῦ). Οὕτως αναλόγως έννοοῦμεν καί περί τῶν άλλων ώς άνω Ἱερῶν Κανόνων.

Ἡ Ἐκκλησία, έκδοῦσα κατά καιρούς κατά τās ανάγκας καί περιστάσεις αὐτῆς τούς άνωτέρω Ἱ. Κανόνες, δέν καθώρισεν ὠρισμένον, άμείωτον, άμετάβλητον, αναλλοίωτον ὀριθμόν Ἐπισκόπων, βάσει τοῦ ὁποίου ὀριστικῶς, άπαραιτήτως καί άμετατρέπτως νά γίνεται ἡ χειροτονία παντός Ἐπισκόπου. Ἀλλά σοφῶς τά πάντα προνοουμένη καί οἰκονομοῦσα, άφησε τήν θύραν τῆς εκκλησιαστικῆς ακριβείας καί οἰκονομίας άνοικτὴν καί έλευθέραν, εἰς τήν σύνεσιν καί διάκρισιν τῶν έπισκόπων, νά εκλέγῳσι καί χειροτονῳσι Διακόνους, Πρεσβυτέρους καί Ἐπισκόπους, κατά τās έκαστοτε ανάγκας καί περιστάσεις αὐτῆς. Οὕτω βλέπομεν κατά τούς Ἱ. Κανόνες καί τήν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, νά γίνωνται χειροτονίαι Ἐπισκόπων: "Άλλοτε μέν υπό πολλῶν Ἐπισκόπων, άλλοτε υπό ὀλίγων, άλλοτε υπό πάντων τῶν Ἐπισκόπων μίας Ἐπαρχίας μετά τοῦ Μητροπολίτου των εἰς Σύνοδον συνελθόντων, άλλοτε δέ υπό τριῶν μόνον. "Άλλοτε υπό δύο, καί άλλοτε υπό ενός μόνον, ώς πολλοί κατά τās Ἀποστολικάς Διαταγὰς καί τήν εκκλησιαστικήν παράδοσιν οἰκονομικῶς έχειροτονήθησαν, λόγω άπολύτου καί κατεπειγουσῆς ανάγκης τῆς Ἐκκλησίας.

Δέν θεωρεῖται συνεπῶς παράβασις, καί πολλῶ μᾶλλον καταφρόνησις καί κατάργησις Ἱεροῦ τινός κανόνος, ἐάν διὰ τήν χειροτονίαν ἐνός Ἐπισκόπου ἐπαρχίας τινός, δέν συνέλθωσι πάντες οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἐπαρχίας λόγω ἀνάγκης, ἀλλά οἱ πλείονες ἢ ὀλιγώτεροι, ἢ τρεῖς, ἢ δύο, ἢ μόνον εἰς ποιήσῃ τήν χειροτονίαν λόγω κατεπειγούσης καί ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης ἐκ διωγμοῦ ἢ ἄλλης τινός αἰτίας.

Διό καί ἡ Ἐκκλησία, δέν ἐπιβάλλει κυρώσεις διὰ τās λόγω ἀπολύτου ἀνάγκης διαφοράς ταύτας, διότι δέν πρόκειται περί παραβάσεων, ἀλλά περί λογικῆς καί συνετῆς ἐκτελέσεως ἐπιβεβλημένου ἱεροῦ καθήκοντος, κατὰ τās παρουσιαζομένας ἐκάστοτε ἀνάγκας καί περιστάσεις τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ὅς, ἄλλοτε μὲν ἐφαρμόζεται καί ἀκολουθεῖται ἡ ἐκκλησιαστική ἀκρίβεια, ἄλλοτε δέ ἡ ἀπαραίτητος ἐκκλησιαστική οἰκονομία, κατὰ παρέκκλισιν τινα ἐκ τοῦ ἀκριβοῦς ὀρισμοῦ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ Ἱ. Κανόνος.

Αἱ ἀνωτέρω ὅθεν διαφοραί, καί τό ἀκαθόριστον ὠρισμένου ἀμειώτου ἀριθμοῦ Ἐπισκόπων πρὸς ἐκλογὴν καί χειροτονίαν παντός Ἐπισκόπου, ἀποδεικνύουσι σαφῶς τό ἐπιτρεπτόν καί τό κύρος τῆς χειροτονίας Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου, τῆς γινομένης λόγω κατεπειγούσης καί ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς Ἐκκλησίας.

Καί ταῦτα, διότι «οὐκ ἄνθρωποι τās Ἐκκλησίας κυβερνῶσιν, ἀλλ' αὐτός ἐστίν ὁ πανταχοῦ ποιμαίνων τούς πιστεύοντας εἰς αὐτόν... Θεός ἐστίν ὁ πανταχοῦ τās Ἐκκλησίας ἄγων». (Ἀγ. Χρυσ.).

Περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου κατὰ τās Ἀποστολικὰς Διαταγὰς

«Ἐπίσκοπος ὑπὸ τριῶν ἢ δύο Ἐπισκόπων χειροτονείσθω· ἐάν δέ τις ὑπὸ ἐνός χειροτονηθῇ Ἐπισκόπου, καθαιρεῖσθω καί αὐτός καί ὁ χειροτονήσας αὐτόν. Ἐάν δέ ἀνάγκη καταλάβῃ ὑπὸ ἐνός χειροτονηθῆναι, διὰ τό μὴ δύνασθαι πλείονας παραγενέσθαι, διωγμοῦ ὄντος ἢ ἄλλης τοιαύτης ἀνάγκης, ψήφισμα κομιζέσθω τῆς ἐπιτροπῆς πλειόνων». (Βιβλ. η' κεφ.κζ').

Ἑρμηνεία Ἱεροῦ Νικοδήμου

«Αἱ δέ τῶν Ἀποστόλων Διαταγαὶ προστάζουν, ὅτι ἐκεῖνος ὅπου χειροτονηθῇ ὑπὸ ἑνὸς Ἐπισκόπου, νά καθαιρεται ὁμοῦ μὲ τόν χειροτονήσαντα, ἔξω μόνον ἂν κατὰ ἀνάγκην διωγμοῦ ἢ ἄλλην τινα αἰτίαν, δέν ἡμποροῦν πολλοί νά συναχθοῦν, καί μὲ τήν ψήφον τούτων χειροτονηθῇ ὑπὸ ἑνός. Καθὼς ὁ Σιδηρίος ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Παλαιβίσκης κατὰ τόν Συνέσιον, ὃχι ὑπὸ τριῶν, ἀλλά ὑπὸ ἐνός Ἐπισκόπου, τοῦ Φίλωνος, διὰ τό ἀπαρῆσαστον τῶν Ἐπισκόπων ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις». (Εἰς τήν Ἑρμ. καί Συμφ. τοῦ Α' Ἀποστολικοῦ).

Ἡ περικοπὴ αὕτη τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, καί ἡ ἐρμηνεία τούτου εἰς τό Ἱερὸν Πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι τό ἰσχυρότερον καί ἐμφαντικώτερον ἐπιχειρήμα τοῦ κανονικοῦ κύρους τῆς χειροτονίας Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου, τῆς γινομένης λόγω κατεπειγούσης ἀνάγκης, «διωγμοῦ ὄντος ἢ ἄλλης τοιαύτης ἀνάγκης».

Ἡ περικοπὴ αὕτη ἀνατρέπει ἄρδην τὰ σαθρά φρονήματα τῶν μὴ παραδεχομένων ὡς ἔγκυρον μίαν τοιαύτην χειροτονίαν. Διότι: α) Καί αὐτοὶ οὗτοι παραδέχονται τήν περικοπὴν ταύτην καί τήν ἀνωτέρω ἐρμηνείαν αὐτῆς. β) Διότι παραδέχονται τήν ὑπὸ μόνου τοῦ Φίλωνος χειροτονίαν τοῦ Σιδηρίου, τήν ὁποῖαν ἀνεγνώρισε καί ἐξετίμησεν ἡ τότε Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τήν προεδρίαν τοῦ Μ. Ἀθανασίου. γ)

Διότι κατά τήν υπό τοῦ πρ. Βρεσθένης Ματθαίου χειροτονίαν, δέν ὑπῆρχον ἕτεροι Ἐπίσκοποι (ὡς κατωτέρω θά ἀποδείξωμεν) διὰ νά συναχθοῦν ἡ νά ἀποστείλουν συμψηφιστικά γράμματα, γεγονόν ἀποδεικνῶν τό ἔξαιρετικῶς ἀπαραίτητον καί κατεπείγον τῆς χειροτονίας. Καί δ) Διότι ἡ ἀναφερομένη ἀνωτέρω καθαίρεσις τῆς ἀνευ ἀνάγκης χειροτονίας, μαρτυρεῖ σαφέστατα δύο τινά: Πρῶτον, ὅτι δέν δικαιολογεῖται καθαίρεσις τῆς λόγω ἀνάγκης χειροτονίας, καί δεύτερον, ὅτι ὁ πρὸς καθαίρεσιν ἀνωτέρω ὀρισμός, προϋποθέτει τήν ὑπαρξίν τῆς Ἀρχιερωσύνης καί αὐτοῦ τοῦ ἀνευ ἀνάγκης ὑπὸ ἐνός χειροτονηθέντος. Ὅτι ὁ οὕτω χειροτονηθεὶς λαμβάνει τήν Ἀγιαστικὴν χάριν, ὅτι δέν εἶναι ἀ ν ἱ ε ρ ο ς, ὡς βλασφημοῦσι τινές, ἀλλ' εἶναι τέλειος Ἀρχιερεὺς, ὑποκείμενος εἰς τήν κρίσιν τῆς Ἐκκλησίας διότι ἔχειροτονήθη παρὰ Κανόνας.

Ὁ 10' Κανὼν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, καί οἱ παρερμηνεύοντες αὐτόν

«Ἐπίσκοπον μὴ χειροτονεῖσθαι διχα Συνόδου, καί παρουσίας τοῦ ἐν τῇ Μητροπόλει ἐπαρχίας. Τούτου δέ παρόντος ἐξάπαντος βέλτιον μὲν συνεῖναι αὐτῷ πάντα τοὺς ἐν ἐπαρχίᾳ συλλειτουργοὺς, καί προσήκει δι' ἐπιστολῆς τὸν ἐν τῇ Μητροπόλει συγκαλεῖν. Καί εἰ μὲν ἀπαντοῖεν οἱ πάντες, βέλτιον, εἰ δὲ δυσχερές εἴη τοῦτο, τοὺς γε πλείους ἐξάπαντος παρεῖναι δεῖ, ἢ διὰ γραμμάτων ὁμοψήφους γενέσθαι, καί οὕτω μετὰ τῆς τῶν πλειόνων παρουσίας ἢ ψήφου γίνεσθαι τήν κατὰστασιν. Εἰ δὲ ἄλλως παρὰ τὰ ὠρισμένα γίγνοιτο, μὴδὲ ἰσχύειν τήν χειροτονίαν...».

Τὸν Ἱερὸν τοῦτον Κανόνα, —εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ παρερμηνεύοντες, εἴτε ἐν γνώσει καί σκοπίμως διαστρέφοντες—, οἱ μὴ παραδεχόμενοι ὡς ἔγκυρον τήν χειροτονίαν Ἐπισκόπου, ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου, προβάλλουσι, ὡς μέγα ἔρεισμά των, διὰ νά ἀποδείξουν ὡς ἄκυρον μίαν τοιαύτην χειροτονίαν, καὶ συγκεκριμένως τήν ὑπὸ τοῦ πρ. Βρεσθένης Ματθαίου τοιαύτην.

Πλανῶνται ὁμως οἰκτρῶς, διὰ τοὺς κάτωθι σοβαροὺς λόγους:

1) Διότι ὁ Ἱερὸς οὗτος Κανὼν, ἔχει ἀποκλειστικῶς ἰσχύν ὅταν ὑπάρχωσιν εἰς μίαν ἐπαρχίαν πολλοὶ Ἐπίσκοποι μετὰ τοῦ Μητροπολίτου των, οἱ ὅποιοι δέον νά συνέλθωσι μετ' αὐτοῦ εἰς Σύνοδον πρὸς ἐκλογὴν καί χειροτονίαν Ἐπισκόπου, κτλ.

2) Διότι ὁ Ἱερὸς οὗτος Κανὼν, δέν ἔχει ἀπόλυτον ἰσχύν ἐπὶ τῶν ἄλλων Ἱ. Κανόνων, τῶν ἀναφερομένων περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπων.

3) Διότι ὁ Ἱ. οὗτος Κανὼν, δέν ἔχει οὐδεμίαν ἀπολύτως ἰσχύν διὰ τήν χειροτονίαν Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου, τήν γινομένην εἰς καιρὸν κατεπειγούσης καί ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς Ἐκκλησίας, λόγω διωγμοῦ αὐτῆς, καί εἰς καιρὸν κατὰ τὸν ὁποῖον δέν ὑπάρχουσιν ἕτεροι Ἐπίσκοποι.

4) Διότι ὅτε ὁ πρ. Βρεσθένης ἔχειροτόνησε μόνο Ἐπίσκοπον, ἦτο (ὡς θά ἀποδείξωμεν κατωτέρω) ἐντελῶς μόνος, μὴ ὑπαρχόντων ἐτέρων Ἐπισκόπων, οὔτε εἰς τήν ἐπαρχίαν του, οὔτε εἰς τὰς πέριξ τῆς Ἐπαρχίας του Ἐπαρχίας. Δέν ὑπῆρχον ὅρα ἕτεροι Ἐπίσκοποι μετὰ τοῦ Μητροπολίτου των, διὰ νά συνέλθουν μετ' αὐτοῦ εἰς Σύνοδον ἢ ἐν ἀνάγκῃ νά συνέλθουν οἱ πλείονες.

5) Διότι ἡ ἀνάγκη πρὸς χειροτονίαν Ἐπισκόπων, ἦτο τότε ἔξαιρετικῶς ἀπόλυτος, κατεπείγουσα καί ἐπιτακτικῇ, πρωτοφανῆς εἰς τήν Ἐκκλησίαν. Δέν ἦτο δηλονότι ἀνάγκη μόνον διὰ μίαν ἢ δύο Ἐπαρχίας, ἀλλ' ἦτο πανελλήνιος, ἦτο οἰκουμενικῇ, ἦτο παγκόσμιος...

Τίνα ὅθεν ἰσχύν ἔχει ὁ αΚνὼν οὗτος —ἀλλὰ καί πάντες οἱ ἀνωτέρω Κανόνες— πρὸς τήν χειροτονίαν ταύτην, τήν γενομένην λόγω ὑπερκατεπειγού-

σης καί ἐκτάκτως ἐπιτακτικωτάτης ἀνάγκης τῆς Ἐκκλησίας;

Ὁ Ἱ. οὗτος Κανὼν, δὲν ἐπιβάλλει καθαίρεσιν εἰς τὸν χειροτονηθέντα λόγῳ τοιαύτης ἀπολύτου ἀνάγκης, εἴτε ὑπὸ τριῶν, εἴτε ὑπὸ δύο, εἴτε ὑπὸ ἐνός μόνον. Ἐντέλλεται ὅπως, πρὸς ἀνάδειξιν Ἐπισκόπων, συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάντες οἱ ὑ π ἄ ρ χ ο ν τ ε ς Ἐπίσκοποι τῆς Ἐπαρχίας, ἢ ἐν ἀνάγκῃ οἱ πλείονες τούτων.

Καί ὅταν οἱ ὑπάρχοντες εἶναι τρεῖς, ἢ δύο, ἢ μόνον εἰς, καί παρίσταται ἀπόλυτος, κατεπίγουσα καί ἐπιτακτική ἡ ἀνάγκη πρὸς χειροτονίαν Ἐπισκόπου, τότε εἶναι αὐτονόητον, ἀποδεικνυόμενο, τόσο ἀπὸ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ὡς ἄνω Ἱ. Κανόνος ὅσον καί ὑπὸ πάντων τῶν λοιπῶν περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπων Ἱ. Κανόνων, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου ὑπὸ δύο, καί ὑπὸ ἐνός Ἐπισκόπου κατ' ἀπαραίτητον ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν.

Τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦτον Κανόνα: «μηδὲν ἰσχύειν τὴν χειροτονίαν», ἀφορᾷ τὴν ἄνευ ἀνάγκης χειροτονίαν. Ἀλλὰ καί ἐκ τούτου, μᾶλλον κατακρίνονται οἱ μὴ παραδεχόμενοι ὡς ἐγκυρον τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου, οἱ θεωροῦντες ταύτην ὡς ἀνίερν, ἀνύπαρκτον καί ἀνυπόστατον. Διότι τὸ «μηδὲν ἰσχύειν» ἐξηγεῖται ὅτι ἡ χειροτονία αὕτη, ἡ ἄνευ ἀνάγκης γενομένη, ἐγένετο παρὰ Κανόνας, «παρὰ τὰ ὠρισμένα», καί πρέπει κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ἱ. Νικοδήμου «...νά ἀκυροῦται».

Υπόκειται ἄρα εἰς τὴν ἐξέτασιν καί τὴν κρίσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ χειροτονία αὕτη, ἡ ὁποία, ἂν καί ἀντικανονική, δὲν θεωρεῖται ἀνίερν, ἄμοιρος τῆς Θείας Χάριτος, διότι τὸ Θεῖον Μυστήριον ἐξετελέσθη ὑπὸ Ὁρθόδοξου κανονικοῦ Ἀρχιερέως.

Τὸ δὲ «μηδὲν ἰσχύειν» καί τὸ «ἄκυρον» μιᾶς τοιαύτης χειροτονίας, δὲν ἐρμηνεύεται ὅτι αὕτη εἶναι ἀνίερν, ἀνύπαρκτος καί ἀνυπόστατος, κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ιγ' Κανόνος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου καί κατὰ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Ἱ. Νικοδήμου εἰς τὸν κη' Ἀποστολικὸν ἔχουσιν οὕτω: «...διατί βλέπω τὸν στ' τῆς Δ' Οἰκουμ. νά λέγῃ ἄκυρον τὴν χειροτονίαν τοῦ ἀπολύτως χειροτονηθέντος, οὐχὶ ὡς ἀνύπαρκτον καί ἀνυπόστατον, οὔτε διατί εἶναι ἀνύπαρκτα καί ὡς μὴ ὄντο τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργηθησόμενα μυστήρια...».

Διὰ τὴν ἐξέτασιν δέ καί τὴν κρίσιν μιᾶς τοιαύτης παρὰ Κανόνας χειροτονίας, δεόν νά συνέλθῃ Συνοδικὸν δικαστήριον τὸ ὁποῖον ἢ θά καθαιρέσῃ τὸν οὕτω χειροτονηθέντα, ἢ θά ἀποκαταστήσῃ τοῦτον κατ' ἐπιείκειαν καί οἰκονομίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐάν ἡ χειροτονία αὕτη παρουσιάσῃ ἀποχρώντα τινὰ λόγον.

**Λογικαὶ κρίσεις καὶ συμπεράσματα ἐκ τῶν ἀνωτέρω,
δι' ὧν ἀποδεικνύεται σαφῶς ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια
περὶ τοῦ ἀναμφισβητήτου κύρους τῆς χειροτονίας ἐπισκόπου
ὑφ' ἐνός ἐπισκόπου, τῆς γινομένης λόγῳ ἀνάγκης**

Διὰ τῆς λογικῆς συγκρίσεως τοῦ α' Ἀποστολικοῦ Κανόνος καί τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς ἀνωτέρω Ἱ. Κανόνας, τοὺς ἀναφερομένους περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπων, ἐξάγονται τὰ ἀκόλουθα λογικά συμπεράσματα:

α) Ὅτι ὁ α' Ἀποστολικὸς Κανὼν, δὲν καταργεῖ τὸν κατὰ τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς ὀρισμὸν περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός Ἐπισκόπου λόγῳ ἀνάγκης, διότι διὰ τῆς καταργήσεως ταύτης, συγκαταργεῖται καί ἡ ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία, καί αὐτός οὗτος ὁ Ἱερὸς Κανὼν, ὁ ὁ-

ποιός κατ' ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν ὀρίζει τὴν ὑπὸ δύο Ἐπισκόπων χειροτονίαν Ἐπισκόπου.

β) Ὅτι ἡ Α' Οἰκουμ. Σύνοδος, καί αἱ μετέπειτα Οἰκουμενικαί καὶ Τοπικαί, αἱ ἐκδοῦσαι Κανόνες περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπων, δὲν κατήγγησαν τὸν Α' Ἀποστολικόν, ὡς τινὲς κακῶς νομίζουσι. Διότι οὗτος ἔχει τὴν θέσιν του καὶ τὴν ἀπόλυτον ἰσχύν του ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὀρίζων ὅτι δύνανται καὶ δύο Ἐπίσκοποι νὰ χειροτονήσουσι Ἐπίσκοπον. Πότε ὁμως; Ὅταν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν ἐκείνην δὲν ὑπάρχωσιν ἕτεροι Ἐπίσκοποι, ἢ ὅταν ὑπάρχωσι μὲν, ἀλλὰ δὲν δύνανται δι' ἀποχρῶντας λόγους νὰ προσέλθωσι.

γ) Ὅτι οἱ λοιποὶ ὡς ἂν ὡς ἰ. Κανόνες, οἱ ὀρίζοντες ὅπως συνέρχωνται διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν Ἐπισκόπου πολλοὶ Ἐπίσκοποι, εἰ δυνατόν πάντες εἰς Σύνοδον, ἢ οἱ πλείονες, ἢ πλείονες τῶν τριῶν, ἢ ἐξάπαντος τρεῖς, ἐννοοῦσιν ὅταν ὑπάρχωσι πολλοί, καὶ πλείονες τῶν τριῶν, καὶ δύνανται νὰ συνέλθωσιν ἂν ὅχι οἱ πάντες, ἢ οἱ πλείονες τουλάχιστον τρεῖς.

δ) Ὅτι ὁ ιθ' Κανὼν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, ἔχει περιωρισμένην καὶ οὐχὶ ἀπόλυτον ἰσχύν, ἐκδοθεὶς κυρίως διὰ τὴν τότε τοπικὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, καθ' ἣν ἦσαν πολλοὶ Ἐπίσκοποι εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν. Διότι ἐάν εἶχεν ἀπόλυτον ἰσχύν ἐναντι τῶν ἄλλων ἀνωτέρω ἰ. Κανόνων, θὰ ἐθεωρῶντο οὗτοι ὡς κατηγγημένοι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δὲν θὰ εἶχον οὐδεμίαν ἰσχύν αἱ ὀριζόμεναι ὑπ' αὐτῶν χειροτονίαι, ὑπὸ τριῶν ἢ δύο Ἐπισκόπων.

ε) Ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι προαναφερθέντες ἰ. Κανόνες, οἱ ὀρίζοντες πρὸς ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν Ἐπισκόπου πολλοὺς Ἐπισκόπους, ἢ πλείονας τῶν τριῶν, ἢ «ἐξάπαντος τρεῖς», «ὥστε μὴ ἐξεῖναι ὑπὸ δύο χειροτονεῖσθαι Ἐπίσκοπον», «ἵνα μὴ ἡττονες τῶν τριῶν», δὲν ἔχουσιν ἀπόλυτον ἰσχύν ἐναντι τοῦ α' Ἀποστολικοῦ Κανόνος, τοῦ ὀρίζοντος, καὶ ὑπὸ δύο ἐξεῖναι χειροτονεῖσθαι Ἐπίσκοπον. Οὐδὲ ἐναντι τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, αἱ ὁποῖαι ὀρίζουσιν, ὡς ἔχουσιν ἰσχύν καὶ κύρος τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου ὑφ' ἐνός μόνον Ἐπισκόπου.

στ) Ὅτι πάντες οἱ ἀνωτέρω ἰ. Κανόνες, ὀρίζουσι μὲν ἕκαστος ὠρισμένον ὀρίθμὸν Ἐπισκόπων πρὸς ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν Ἐπισκόπου, ἀλλ' ἐννοοῦσιν ὅταν ὑπάρχωσι τοσοῦτοι, καὶ εἶναι δυνατόν νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς οὗτος.

Ὅταν ὁμως δὲν ὑπάρχωσι, καὶ συνεπῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς οὗτος, ἢ ὅταν ὑπάρχωσι μὲν, ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ συνέλθωσιν οἱ πάντες, ἢ οἱ πλείονες, λόγῳ διωγμοῦ ἢ ἄλλης τινός αἰτίας, καὶ οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσι διὰ γραμμάτων σύμφηφοι, καὶ γίνει ἡ χειροτονία λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης μὲ ὀλιγωτέρους Ἐπισκόπους, εἴτε ὑπὸ τριῶν, εἴτε ὑπὸ δύο, εἴτε ὑπὸ ἐνός μόνον διὰ τὸ ἐξαιρετικῶς κατεπεῖγον, καὶ ἐπιτακτικόν τῆς ἀδηρίτου ἀνάγκης, τότε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ἀντικανονικὴ ἡ χειροτονία αὕτη, καὶ πολλῶν ἄλλων ὡς ἄκυρος, ὡς ἀνύπαρκτος καὶ ἀνέμερος, ὡς βλασφημοῦσι τινες.

Τότε, ὅχι μόνον οἱ Κανόνες οὗτοι δὲν ἐπιβάλλουσι κυρώσεις — διότι δὲν ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ τοιαύτην ἰσχύν, καθότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐσταθῇ ἡ ἀπλῶς νὰ νοηθῇ μία τοιαύτη ποινὴ ὡς δικαία — ἀλλὰ μᾶλλον μία τοιαύτη χειροτονία, εἶναι ἀξία ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων, ὡς γενομένη λογικῶς καὶ συνετῶς, πρὸς οἰκοδομήν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ

ζ) Ὅτι ὡς ἀντικανονικὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ μία χειροτονία ὅταν γίνῃ παρὰ τοὺς ἀνωτέρω ἰ. Κανόνες, ἄνευ κατεπειγούσης ἀνάγκης, διὰ μονομεροῦς καὶ στασιαστικῆς ἐνεργείας τοῦ χειροτονήσαντος ἢ τῶν χειροτονησάντων, μὴ θελήσαντος, ἢ μὴ θελησάντων νὰ ἔλθωσι κατὰ τοὺς ἱεροῦς τούτους Κανόνες εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ἄλλων τῆς Ἐπαρχίας

των Ἐπισκόπων, πρὸς ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν Ἐπισκόπου.

Ἐκ τούτων ἀπάντων ἀποδεικνύεται σαφῶς, ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ χειροτονῶσιν Ἐπισκόπους κατὰ τοὺς ἀνωτέρω Ἱεροὺς Κανόνες, καὶ κατὰ τὰς ἐκάστοτε παρουσιαζόμενας ἀνάγκας καὶ περιστάσεις τῆς Ἐκκλησίας ἀκολουθοῦντες, ἄλλοτε μὲν τὴν ἀκρίβειαν, ὅταν αὕτη εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τηρηθῇ, ἄλλοτε δὲ κατ' ἀνάγκην τὴν οἰκονομίαν, ὅταν εἶναι ἀδύνατον νὰ τηρηθῇ ἡ ἀκρίβεια, κατὰ παρέκκλισίν τινα ἐκ τοῦ ἀκριβοῦς ὁρισμοῦ τούτου, ἢ ἐκείνου τοῦ Κανόνος. Συνερχόμενοι δηλονότι πρὸς χειροτονίαν Ἐπισκόπων, ἄλλοτε μὲν πάντες, ἄλλοτε δὲ οἱ πλείονες Ἐπίσκοποι τῆς Ἐπαρχίας. Ἄλλοτε πλείονες τῶν τριῶν, ἄλλοτε τρεῖς μόνον ἢ δύο, ἢ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ εἰς μόνον μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν κατωτέρου κλήρου.

Διὰ τῆς ἀντιπαροβολῆς ἄρα τῶν μὲν πρὸς τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἀνωτέρω Ἱ. Κανόνων, καὶ ἰδίᾳ ἀπάντων πρὸς τὸν Α' Ἀποστολικόν καὶ πρὸς τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Παράδοσιν, γίνεται ἡλίου φαεινότερον, ὅτι οὐχ ἀπλῶς ἐπιτρέπεται, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου ὑφ' ἑνός Ἐπισκόπου λόγω ἀπολύτου, κατεπειγούσης καὶ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς Ἐκκλησίας.

(Συνεχίζεται)

Οἰκουμενισμοῦ ἔργα καὶ ἡμέραι

ΣΥΜΠΡΟΣΕΥΧΑΙ - ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΙ

Ὅπως μᾶς πληροφορεῖ τὸ δελτίον «ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ» (φ. 368) τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, «ἐν ἀτμοσφαῖρα πολλῆς μεγαλοπρεπειᾶς... ἐωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ ἐφέτος... ἡ θρονική ἐορτὴ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης ἐχοροστάτησεν... παρουσία τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐλθούσης ἐνταῦθα ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, ἐκ τῶν Σεβ. Καρδινάλιου κ. Ἰωάννου WILLEBRANDS, Σεβ. Ἀρχιπ. κ. SERGIO SEBASTIANI, Πανοσ. π. Πέτρου DUPREY καὶ π. Ἐλευθερίου FORTINO.

Ψαλλομένου τοῦ πατριαρχικοῦ πολυχρονισμοῦ, ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ Καρδινάλιος ἀντήλλαξαν τὸν ἀσπασμόν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης καὶ ἡ ὑ λ ό γ η σ α ν τ οὺ ς π ι σ τ ο ὗ ς...».

Μὲ ἄλλα λόγια: Εὐσεβεῖς Νεοημερολογίται, νὰ χαίρεσθε τὴν «Ὁρθοδοξίαν» τοῦ «Πατριάρχου» σας, ὁ ὁποῖος σᾶς «εὐλογεῖ» ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν Καρδινάλιον. Καί, μὴ σπεύσει κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι πρόκειται περὶ «συνήθους ἐθιμοτυπικῆς ἐπισκέψεως», διότι τὴν συμπροσευχὴν τὴν ὡμολόγησαν οἱ ἴδιοι οἱ πρωταγωνισταί. Ὁ μὲν Καρδινάλιος εἰς τὴν ἀντιφώνησίν του, εἰπὼν «ἡ κοινωνία αὕτη ἐν τῇ προσευχῇ, θά κατευθύνῃ...», (ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ, φ. 368, σελ. 5), οἱ δὲ «Πατριαρχικοί» διὰ τῆς «ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ» ἡ ὁποία κλείνει τὴν ἀνταπόκρισιν ὡς ἀκολουθῶς: «Μετὰ τὴν παρουσία καὶ σ υ μ π ρ ο σ ε υ χ ῇ αὐτῆς κατὰ τὴν Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Θ. Λειτουργία, πού τελέσθηκε κατὰ τὴν θρο-